

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Psychologia rozwoju człowieka	Cykl kształcenia: 2021/2022	Data aktualizacji sylabusu: 01.10.2022
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna , studia pierwszego stopnia, profil praktyczny		
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: wykład, ćwiczenia	
Rok studiów: II	Semestr: III	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3	Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: dr Joanna Ciapała, joanna.ciapala@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Instytut Ochrony Zdrowia	Prowadzący zajęcia Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: dr Joanna Ciapała, joanna.ciapala@pwste.edu.pl mgr Emilia Głowniak-Józefczak, głowniak.jozefczak@pwste.edu.pl	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	-
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	-
Laboratorium:	-	Laboratorium:	-
Lektorat:	-	Lektorat:	-
Projekt:	-	Projekt:	-
Zajęcia praktyczne:	-	Zajęcia praktyczne:	-
Seminarium:	-	Seminarium:	-
Zajęcia terenowe:	-	Zajęcia terenowe:	-
Praktyki:	-	Praktyki:	-
Inna forma (jaka):	-	Inna forma (jaka):	-
RAZEM:	30	RAZEM:	-

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- Wprowadzenie podstawowych pojęć i koncepcji z zakresu psychologii rozwoju człowieka i odniesienie ich do sfery funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego, społecznego i osobowościowego
- Zapoznanie ze wskaźnikami rozwoju, przebiegiem i mechanizmami zmian rozwojowych zachodzących w poszczególnych okresach życia.
- Nabywanie umiejętności dokonywania charakterystyki okresu rozwoju człowieka z uwzględnieniem wskaźników zmian rozwojowych i projektowania oddziaływań wspierających rozwój w poszczególnych sferach.

Efekty uczenia się określone dla zajęć

<p>Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się</p> <p>UWAGA:</p> <p>Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.</p>				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*		Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		
Wiedzy - zna i rozumie				
K_W01	Zna i rozumie koncepcję bio-socjo-kulturową rozwoju człowieka; posiada wiedzę o źródłach i naturze różnorodnych problemów człowieka (sytuacje trudne, kryzysowe, krytyczne).			
Umiejętności - potrafi				
K_U01	Przygotowuje prace pisemne i ustne w języku polskim (oraz wybranym obcym) dotyczące problematyki społecznej, w szczególności pomocy społecznej lub pracy socjalnej; ujmuje swoją wypowiedź w sposób uwzględniający kontekst teoretyczny i wykorzystuje zróżnicowane źródła.			
K_U02	Potrafi identyfikować i wzmacniać czynniki chroniące, wskazywać i promować zachowania prozdrowotne.			
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K01	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii.			
<p>UWAGA!</p> <p>Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.</p>				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA ZAJĘĆ				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla zajęć (symbol efektów uczenia się)
		wykład		
TP-01	Podstawy periodyzacji rozwoju stosowanych w medycynie, pedagogice i psychologii. Rozwój filogenetyczny i ontogenetyczny człowieka - sfery rozwoju, okresy rozwoju, czynniki wpływające na rozwój.		2	K_W01
TP-02	Etapy rozwoju zarodkowego człowieka. Charakterystyka zjawisk rozwojowych w poszczególnych okresach życia. Rozwój fizyczny i psychomotoryczny w różnych okresach życia.		2	K_W01
TP-03	Rozwój psychoseksualny człowieka i jego uwarunkowania - rozwój układu rozrodczego (dojrzałość płciowa i seksualna), popęd płciowy i jego komponenty, zdrowie seksualne i prokreacyjne.		2	K_W01

TP-04	Omówienie czynników rozwoju człowieka: dziedzicznych i matczyńskich oraz ekologicznych. Charakterystyka wybranych aspektów rozwoju człowieka: odporność, socjalizacja itp. Oddziaływania czynników środowiska na rozwój człowieka.		2	K_W01
TP-05	Starzenie się - zmiany w budowie i funkcji organizmu, klimakterium u kobiet i mężczyzn, mechanizmy starzenia się, opóźnianie i łagodzenie jego skutków, koncepcja aktywnego starzenia się.		2	K_W01
TP-06	Układ nerwowy - główne elementy składowe i ich funkcje, zmiany w różnych okresach rozwoju, proces mielinizacji, plastyczność mózgu; najczęstsze zaburzenia i choroby neurologiczne		2	K_W01
TP-07	Zdrowie, choroba - definicje, biomedyczne i holistyczne podejście, czynniki determinujące, prozdrowotne style życia, najczęstsze problemy zdrowotne. Paradygmat socjomedyczny zdrowia, paradygmat socjoekologiczny zdrowia. Konsekwencje paradygmatów zdrowia, Różnice w definiowaniu paradygmatów. Kryteria zdrowia, Mierniki zdrowia. Cywilizacyjne i społeczne zagrożenia zdrowia, Ochrona zdrowia.		2	K_W01
TP-08	Zdrowie psychiczne - definicje i kryteria, dobrostan psychiczny, najczęstsze zaburzenia psychiczne, ich przyczyny, wpływ na jakość życia i zdolność do uczenia się, sposoby zapobiegania.		1	K_W01
		ćwiczenia		
TP-09	Działania profilaktyczne o charakterze medycznym - fazy profilaktyki, poradnictwo genetyczne, zapobieganie chorobom zakaźnym HIV, różyczka, ospa, toksoplazmoza.		2	K_U01 K_U02 K_K01
TP-10	Działania profilaktyczne o charakterze medycznym - zapobieganie próchnicy, miażdżycy i osteoporozie, podstawy żywienia w poszczególnych okresach rozwoju człowieka		2	K_U01 K_U02 K_K01

TP-11	Odrębności w rozwoju i sytuacji szkolnej uczniów przewlekłe chorych, profilaktyczna opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą - testy przesiewowe, rola pielęgniarki szkolnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, współpraca nauczyciela i pedagoga z pielęgniarką szkolną.		2	K_U01 K_U02 K_K01
TP-12	Środowisko fizyczne domu, szkoły, miejsca pracy - podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne, bezpieczeństwo, żywienie, kryteria ergonomiczne stanowiska pracy, stanowisko pracy z komputerem.		2	K_U01 K_U02 K_K01
TP-13	Nikotynizm - epidemiologia, przyczyny, szkody zdrowotne i społeczne, uzależnienie, sposoby zapobieganie		2	K_U01 K_U02 K_K01
TP-14	Używanie substancji psychoaktywnych – narkomania - epidemiologia, przyczyny, szkody zdrowotne i społeczne, uzależnienie, sposoby zapobieganie.		2	K_U01 K_U02 K_K01
TP-15	Alkoholizm - epidemiologia, przyczyny, szkodliwość fizyczna, psychiczna i społeczna. Opieka paliatywna w różnych etapach rozwoju człowieka.		3	K_U01 K_U02 K_K01

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Trempała J. (red.). (2001) Psychologia rozwoju człowieka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, rozdziały: 6-13.
2. Harwas-Napierała B, Trempała J. (2007) Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka. Tom 2, PWN, Warszawa
3. Trempała J. (2011) Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Wydawnictwo PWN Warszawa
4. Brzezińska A. (2010) Portrety psychologiczne człowieka. GWP Gdańsk
5. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M. (2000) Psychologia rozwoju człowieka t1, Warszawa PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Piaget J. (2005) Mowa i myślenie dziecka, Wydawnictwo PWN, Warszawa
2. Schaffer H.R. (2005) Psychologia dziecka, Wydawnictwo PWN, Warszawa
3. Zimbardo P., Johnson R., McCann V. (2011) Psychologia kluczowe koncepcje. Tom 1 – Podstawy psychologii, PWN, Warszawa, rozdział 3 – Rozwój przez całe życie.
4. Turner J.S., Helims D.B., (1999) Rozwój człowieka, WSiP Warszawa
5. Vasta R. , Haith M. M., Miller S. A. (1995), Psychologia dziecka. WSiP Warszawa
6. Brzezińska A. (2002) Społeczna psychologia rozwoju. Wydawnictwo Scholar Warszawa

III. INFORMACJE DODATKOWE

Odniesienie efektów uczenia się określonych dla zajęć i treści programowych do form zajęć i metod oceniania			
Symbol efektu uczenia się określonego dla zajęć	Symbol treści programowych realizowanych w trakcie zajęć	Formy zajęć i metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
	Wiedza	wykład	
K_W01	TP_01- TP_08	Wykład problemowy	Egzamin / platforma MSTeams/
	Umiejętności	ćwiczenia	
K_U01	TP-09- TP-15	Ćwiczenia praktyczne, filmy	Kolokwium pisemne referat , dyskusja
K_U02	TP-09- TP-15	Ćwiczenia praktyczne, filmy	Kolokwium pisemne referat , dyskusja
	Kompetencje społeczne	ćwiczenia	
K_K01	TP-09- TP-15	Ćwiczenia praktyczne, filmy	Kolokwium pisemne, referat, prezentacja
<p>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.</p> <p>Dla wykładu:</p> <p>* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p># np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt</p> <p>Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.</p>			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		45	
SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNIE STUDENTA:			
<p>Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symboleffektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.</p> <p>Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.</p>			

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	Przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	K_W01	Egzamin / platforma MSTeams/
ćwiczenia	Przygotowanie do zajęć	K_U01 K_U02 K_K01	Kolokwium, referat, prezentacja
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Ocena kształtująca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięć 2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów 3. Udzielanie studentom informacji zwrotnych, przyczyniając się do ich widocznych postępów 4. Umożliwianie studentom, wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności 5. Wspomaganie studentów by stali się autorami procesu swojego uczenia się 			
<p>Ocena podsumowująca:</p> <p>A – bardzo dobry – 5,0 (wiedza bardzo duża z wyróżnieniem, umiejętności opanowane biegle, kompetencje społeczne bardzo wysokie – zaangażowany. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne umożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p> <p>B – dobry plus – 4,5 (wiedza bardzo duża, umiejętności opanowane bardzo dobrze, kompetencje społeczne bardzo wysokie – bardzo aktywny. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne umożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p> <p>C – dobry – 4,0 (wiedza duża, umiejętności opanowane dobrze, kompetencje społeczne wysokie – aktywny. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne umożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p> <p>D – dostateczny plus – 3,5 (wiedza zadowalająca, umiejętności opanowane przeciętnie, kompetencje społeczne średnie). Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne umożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p> <p>E – dostateczny – 3,0 (wiedza zadowalająca – z brakami, umiejętności opanowane przeciętnie – robi błędy mało istotne, kompetencje społeczne średnie – mała motywacja. Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne umożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p> <p>F – niedostateczny – 2,0 (wiedza niezadowalająca – bardzo duże braki, umiejętności – nie opanowane w sposób prawidłowy, kompetencje społeczne niskie – uwagi. Braki: w wiedzy, w umiejętnościach i w kompetencjach społecznych uniemożliwiają samodzielne wykonywanie zadań zawodowych)</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA B-LEARNINGU			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA E-LEARNINGU			

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Dyrektora Instytutu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu)

*Uwaga:
Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.*